

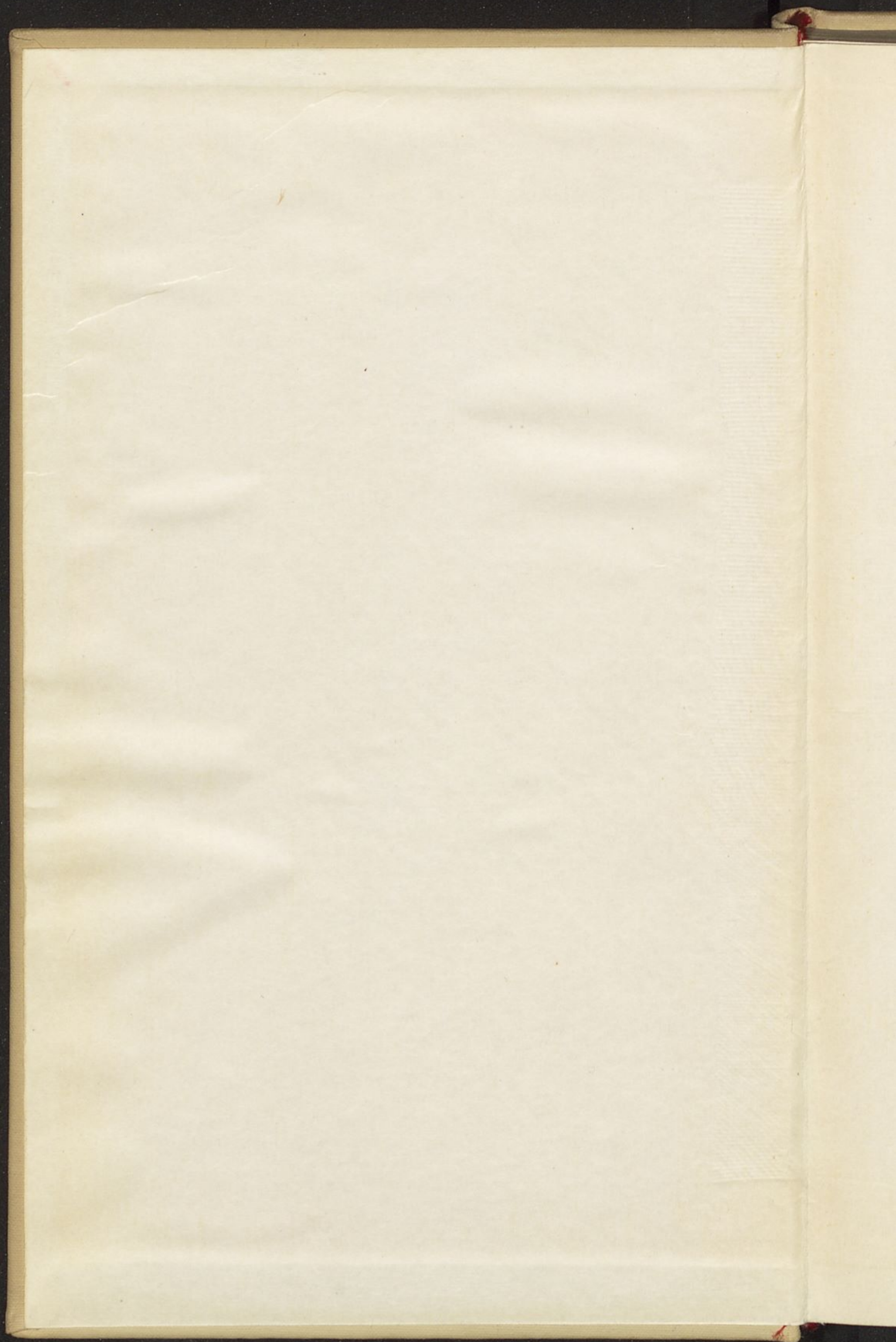
Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

220245

OTON ŽUPANČIČ

ZIMZELEN

POD SNEGOM

OTON ŽUPANČIČ
ZIMZELEN POD SNEGOM

OTON ŽUPANČIČ

ZIMZELEN
POD SNEGOM

LJUBLJANA 1970

OTON ŽUPANČIČ

ZIMZELEN
POD SNEGOM

LJUBLJANA 1970

220245

220245

0 4041/1970

a

V. LISING

...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

ORUMENELI LISTI

...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

V TIŠINO

Nikar ne ženi zdaj krog mene hrupa,
ko se razgrebam prav do globočin;
ne drezaj mi sedaj v pogovor z njimi,
ki smo po dolgem času zopet skupaj.

Jaz pogovarjam z nemimi se brati,
in to je tih pogovor, tako tih,
da slišim žilo, ki mi tkè na vrati,
in bi ga zmotil najbolj rahel dih.

Z njimi se pogovarjam, ki so v jami,
posvétujem se z njimi, ki jih ni še:
naša beseda teče tiše in tiše
ko v svetlem snu — nikar me zdaj ne dramami.

Meni je treba vélike tišine,
toliko let me je ovijal hrum,
od njega me boli srcé in um,
in v njem mi preglušena duša gine.

Meni je treba vélike samote;
skloniti moram se čez skrajni rob,
kjer ni več zvokov, kjer ni več podob,
zapreti oči in razprostreti roke:

vso školjko, ko jo oklepa Rimska cesta,
si moram zdaj pritisniti na úho,
tišino preiskati s tenkim sluhom,
da zasledim te, jasna, čista, zvesta.

In če nebeška znamenja so mreže,
ki vanje je najmanjši šum ujet,
in je šele za njimi tihi svet,
kjer bivaš ti, me tokraj nič ne veže.

Ti, ki sem te v mladosti srčno ljubil
in si mi v bojih stala vseh ob strani,
v slovenstva trdi tlaki sem te izgubil —
ktera najtišja te samota hrani?

Ti, ki ne dihaš, ako ne v svobodi,
ti, ki brez tebe zame ni življenja,
spomni se bolečin in hrepenenja,
podaj mi roko, pesem, ti me vodi.

SNEŽNIK

Snežnik skoz okno gleda me ves čas,
kako pero mi teče po papirju.

»Minljivi smo, drobní proti vsemirju
to tvoje črkanje, in ti, in jaz . . .«

— Ti, ki komolce si razprl in rame
udobno sklonil, pa si še visok,
da s témenom zadevaš ob obok —
je mera tudi zate? — »Tudi zame.

Denès in jutri in še nekaj časa
ponosno kopljemo se v vsaki zori,
a pisano človeku je in gori:
imena nič, spomina več, ne glasa!«

ENODNEVNICE

Med enodnevníc pali smo oblak:
povsod, od belih mlinov, sivih žag
se zbirajo na kratek kratek ples:
glej, rojstvo — smrt, en pomišljaj je vmes.

En pomišljaj samo, ena minuta,
da naglo vzklije cvet opojne nade,
ljubezni, bolečine in naslade;
en pomišljaj — čaroba je osuta.

V nebo so se vzvijale kot kadilo
za enodneven dar, življenju užgan;
in mi? Izteka tednov se število,
gledam nazaj — in vse je kot en dan.

NEKOČ

Nekoč mi pravil star je kapitan:
»Indija, predno jo mornar uzre,
čutila mu z vonjavami ospe,
da je zavit v vilinski pajčolan
neznanih dražesti oddaljenih;
a kakor bujno si jo v sanjah slika,
nje očarljivost je tako velika,
da ga osuplost, ko jo ugleda, stre.«

Tako začutil tvoj dekliški dih
sem, draga, jaz, predno sem te spoznal;
sredi ljudi sem hodil romar tih,
ko nevedé le tebe sem iskal,
in te častil, vso z glorijsko obdano,
pripravljen na tvoj vid pobožno vdano;
ko pa napósled stala si pred mano,
od presenečenja sem vztrepetal.

KAJ BI

V lepoti mladi
dehteča vsa
gre po livadi
zamišljena.

Naj ji prekrižam
dekliške sanje,
se ji približam,
posežem vanje?

Ali zavijem
molče naj stran
in se ji skrijem
v žarečo plan?

Ugibljem zmeden,
ne vem, kaj bi —
in že zapreden!
O zlati sni!

PLES JE ŠUMEL . . .

Ples je šumel, žarela je dvorana;
jaz tih sedel sem, skrit v mrakotnem koti,
kar ti, občudovana, razigrana
si privršela, sedla mi nasproti.

V mladostni radosti dehteča vsa
sem videl, da presrečna si do dna
in si samo zato pustila gnečo,
ker nisi vedela, kam z vso to srečo.

Tvoje roké so k meni vzplapolale,
a nagloma na prsi ti vplahnile,
nad njimi se prekrižale, da skrile
bi blesk, ki so me z njim obdarovale.

Kako mi je bilo! — Otroško nežen
med kodri črnimi je tvoj obraz
sijal ves blažen, in nevredni jaz
bil tvoje blaženosti sem deležen.

Je usoda govorila? Zgolj naključje?
Si mi skrivnost izdala? Nič ne vem
kot to: lepote tvoje mila luč je
edina zarja mojim še očem.

In od tedaj se često v družbi ujamem,
da sežem k prsim si z rokó drhtečo
v stráhu za tvojo in za mojo srečo,
ko da na varnem je samo na samem.

SVIT V ZRAKU

Ko sva se poslovila
in si že odvihrala,
si v mraku še postala,
z rokó mi zamahnila;
in tam po tvojem blesku
ostal je v zraku svit,
trepetajoč privid cvetočih breskev.

Blažen sem stopil vanj
in dolgo dolgo stal
s teboj oblit,
od tebe ves svetal,
vate zaviti.

IZ OSAMELOSTI

Sneg še leži po njivah in po tratah,
meglé pobočja mi zaslanjajo,
prezeble ptice se preganjajo
brez petja po grmeh v plahotnih jatah.

Sanjalo se mi je o beli roži
z opojnim duhom, ki vse rane leči,
prelepi, da bi upal pô-nji seči,
le hrepenenje proti nji se proži.

Me čutiš, daljna? Iz samote svoje
trepeče srce k tebi noč in dan;
ne vidiš res, od česa sem bolan,
in da od tebe le mi duša poje?

Pred oknom se je rahlo stresla veja;
ne vidim ga, a vem, da ptič jo ziblje;
zapel je — niso prekopneli hribje?
Ni zginila meglá, snegá odeja?

POGOVOR V TEMINI

Med ostrnice s poti sem zavil,
ko mrak večerni iz dolin je vstajal;
pogovor tih od onstran je prihajal
in me pripel na mesto, kjer sem bil.

*

Vriskaš vesel, ne veš za kes in greh —
to je bilo v nedolžnih mladih dneh:
srce ti je gorelo v čisti strasti,
slutilo ni, da je mogoče pasti.

A ponevedoma se vanj zaleze
zavratni strup, zarine smrtna kal,
in zate, ki tako si varno stal,
nenadoma ni več nikjer odveze.

Zvezde, razsute po neba okrožji,
na vse prostranstvo lijejo svoj mir,
ti, vase ugreznjen, čutiš venomer,
da nekaj milega nad tabo toži.

*

Odprl si mi in spet zaprl nebesa,
prehitro zgrnil mi na dušo mrak!

Lej, po sencéh, ko sem ležala vznak,
solzé so tolikrat mi zvrhale ušesa.

*

In vidiš, da v temì življenja gosti
si bil brez razsvetljenja in modrosti,
kot dete, ki za jagodami lazi,
zelene bere, najbolj zrele gazi.

*

Tako sem čul pogovor iz temin
dveh, ki ne vesta kam iz bolečin;
beseda vsaka me je v srce pekla,
kot skozenj lastna mi bridkost bi tekla.

NA J KODERKOLI HODIL SEM

Naj koderkoli hodil sem po sveti,
kjer je srce človeško govorilo,
lahko mi ga bilo je razumeti,
z njim moje vriskalo je in tožilo.

Le kadar modrijan mi prerokuje,
s krilečimi rokami večnost meri,
takrat se nekaj maje v moji veri:
poslušam, gledam, in vse mi je tuje.

FILOZOF

Bogu nastavil logične je zanke,
razpregel metafizične mu mreže:
»Dokaz je strnjen, tukaj Te prestreže,
ne izmakneš se mi več, kraj je uganke!«

A vsa ta trdna kajstva in zvita najstva
zapletajo le v nova nas zakajstva.
Res misliš, da boš Njega vanja ujel?
Ne boj se: On že najde iz njih vrzel.

MORSKA MESEČINA

Kriknil je deček: »Morska mesečina!«
nagnil se z brega in ujel jo v kapo:
skrivnostno sije blede rumenina,
da gledamo vsi s pridržano sapo.

Toda lepota traja en sam hip:
skoz platno teče voda ko skoz sito,
z njo se preceja bitje čudovito,
in pred očmi nam vgasne lepi ščip.

Okamenèl stoji fantič pred nami,
molče strmimo, kar nas je okrog;
kar eden iz osuplosti se zdrami,
pokaže prazno kapo in dahne: »Bog!«

KRITIKU

V posodi teloh, brin s sončnega hriba . . .
Narišem vas, vi nežni, čili brsti!
In ko oko mi njih skrivnosti ugiba,
takole se mi oglasé po vrsti:

»Če me prevračaš, me lahko razbiješ,
vsebino vso razsuješ in razliješ.« —
»Ne tikaj se me, da mi dih ohraniš.« —
»Nisem srdit, a glej, da se ne raniš!«

Tako so rekli vaza, teloh, brin,
in jaz sem si besede njih napisal,
lepo, kar meni môči, jih narisal,
tu nate jih v spomin in opomin.

VESELA VODA

Vesela voda goni žage, mline,
poljublja v senci vrbe, v soncu seva,
raja čez jez, po kamenju prepeva —
mar ni si v svesti žrela Golobine? —

Ko ti bi vedel, kod se voda muči,
po kakih temnih rupah se pretaka,
kako pred rojstvom hrepeni in čaka,
ko v mraku sanja, poje si o luči,

ko bi poznal strahoto spodnje ječe,
vsak hip pod soncem bil ti zlat bi dar,
kot jaz ne vedel bi si kam od sreče
in Golobin ti ne bilo bi mar!

OSTRNICE PRED GRADOM

Srečna gospa! Postavljena v špalir
stoji pred vašo hišo častna četa,
z bogastvom kakor z zadnjo zarjo odeta,
prisega vam zvestobo, čuva mir.

Poglejte, kaj za trud vam zemlja vrača!
Te vaše njive, košenice, loke
v zlato so pretočile svoje soke:
spoštujte jih, ljubite tla domača.

Zakaj sinoč sem čul skrivnosten glas,
mrmranje s polj pred hišo, čudne klice,
kot nekaj sklepane bi ostrnice:
»Me nismo Hallerstein, smo Koča vas!«

POŠTILICA ŽENJICA

Ves dan je žela in zvečer prinesla
domov v zobeh je bilko od povresla. —
»Odpri mi kamrico!« — »Jo že odprem,
če te na srce z bilko to pripnem!«

BILČICA

Jaz z bilko sem pripet na tla domača;
kaj neki me ta modrijan uči!
Naj svet se s tabo vred še bolj prevrača,
ta moja drobna bilčica drži.

POSVETILO NA SHAKESPEAROVI
KNJIGI »ROMEO IN JULIJA«

Da, v časih teh ljubezen bom veličal!
Zakaj nekoč sem v noči burjeviti
pri morju, ko vihar je bore bičal,
da morali z vrhmí ob tla so biti,
poslušal slavca: ni se naveličal
do zore pesmi ljubici drobiti:
o draga moja, naj pekel razsaja,
ljubezen vodi nas po sredi raja.

MIKLOVA ZALA

(Marici Zwitterjevi v spomin)

Ko v turški sužnosti ječala
in k svojemu Bogu molila
za drage Miklova je Zala,
vso dušo mi je razsvetlila. —
Kadar me skrb za nas napade
in več nikjer ne vidim nade,
se spomnim Zale na kolenih,
poln zopet upov sem ognjenih
in vem: naj pride kar že koli,
za nas še zvesta Zala moli.

OBRAČUN

Truden seže na polico
in potegne kar na slepo
droben zveščič, knjigo pesmi:
pôgled trezen preletava
prejšnjih bujnih let izlive,
in čim dalj strani obrača,
bolj mu klone glava.

Kakor list grizljal bi brezov,
na jeziku je gorjupo,
v grlu bridko, bridko, bridko.
O, zdaj vidi: misli, sanje
metal v brezno je brezdanje,
mlade je zatratil dneve,
v zrak sejal je prazne pleve,
sproti jih je piš raznašal,
ni sledu za njimi.

Strast je v nič izplapolala,
srce je zaman zgorelo,
vse iztlelo do pepela:
kakor češ ga razpihavaj,
ne razpihaš mrtve iskre,
hlad, hladnó in vse hladneje
mu nasproti veje.

Kaj lovi sem? Medle sence.
Praviš slava? Reci slama.
Pota vsa so izgrešena,
in s sramoto in s kesanjem
je prišlo spoznanje.

Pozno, pozno je spoznanje:
ves ta svet okoli tebe,
vsa nečimrna preteklost,
to življenje — samoljubja
strmi stolpi — zračni hrami
v nič narisani, v oblake
brez temeljev — razmajani
zibljejo se kot pijani
in kot misli in kot sanje
in kot sreča, strast in sila
v brezno se gube brezdanje
brez namena, brez pomena,
brez spomina, brez imena.

OBUP

Trudna
peša
motna voda
kot brez struge,
kot brez dna:
blatna, ostudna
zmeda kreše,
ščavja
ji prepleta
tla.

Lena,
gnila
žolta pena,
s plevami pomešana,
plava,
tava,
kolobari
brez namena
sem,
zdaj tja.

Nič
ne seva

na vršini,
brez odmeva
dol
in grič.
Vzide luna:
proti nji
se iz tolmuna
zêlen
vzpnè
mrlič.

POSMRTNA LJUBEZEN

Z zeleno rušo sem odet,
maj bo; po jezeru poglej,
ko ga pokrije mlečen cvet:
jaz, vedi, sem ga sipal z vej.

Moj duh narahlo plava tam
krog vrb in tebe iz jutra v mrak,
zvečer pa leže ti k nogàm:
o, skloni se, poljubi zrak!

SESTRI LADISLAVI

(v tolažbo za zlomljeno nogo)

Kako, da pala sestra je pobožna,
ki nikdar ne zavije s prave poti,
ki ni, ko drugi mi, strastem podložna,
hudoba je s skušnjavami ne moti?

V nezgodi tej se kaže ta resnica:
pravičniku do néba v breg strman
med trnjem ozka le drži stezica,
zatorej pade sedemkrat na dan;
a za vsak padec čaka ga obilo
v naročju Abrahamovem plačilo.
Mi grešniki pa v samopašni objesti
brezskrbno rajamo sred cvetnih lok,
drveč po zložni in široki cesti —
kam? Kar naravnost satanu na rog;
in v vrelem olju in goreči smoli
pripravljena nam kópel je tam doli.

Kaj pravite na to vi, sestra verna?
Njej ustnice razgiblje blag smehlaj:
»Oh, vi, Župančič, duša ste prešerna,
pa Bog je mil: — boste že pali kdaj!«

MLADA LETA

Mlada leta —
veja polna cveta;
v soncu guga
veter jo od juga
priletela
ptičica vesela;
jo poslušam,
sam za njo poskušam;
pesem še izpeta ni,
veja že se obleti.

SKOZ TELEFON

Skoz telefon zakliče glas droban:

» Je tam gospod Župančič?« — Tukaj je. —

Še prašam drobni glasek, kaj mi če.

» Pa ste res pravi? Je vaš Ciciban?«

zaveseli iz tenkega se grla. —

Pa kaj bi, mala? — » Pesmico od vas.« —

Oho, to pa ne gre kar na ukaz! —

» Ne veste: meni mama je umrla.«

Tako? . . . Pa pridi, dušica uboga,
pridi si ponjo . . . In zdaj sem ves reven,
presunjen praznik rok stojim, pohleven,
na srcu težka mi leži naloga.

Ti dušica, ki se za mamó jočeš
in v svoji bolečini nebogljeni
si se z zaupanjem zatekla k meni,
ti morem dati, kar od mene hočeš?

Vélikim pevcem so nekdanje dni
zidala mesta se na strune zvok,
in danes moji pesmi dano ni
siroti eni vtolažiti jok . . .

SPOMENIK NA VRHNIKI

Poglej siromaka:
sredi mraza in mraka
z utrujenimi očmi
sedi na kantonu in čaka.
O polnoči
z zaupanjem vstane in se napoti
zarji naproti
in je kakor eden Treh Modrih Kraljev
iz naših krajev.

PRIHOD

(Pavli v spomin na *sectio caesarea*)

Zibala sem te mesecev devet
v telesa svojega skrivnostni zibki,
vsak gib tvoj spremljala, ko prsti šibki
iz mene tipali so v vnanji svet.

Zate sem dihala, za tvojo rast
sem vate svojo srčno kri točila,
in s tabo vred je rasla v meni slast,
s sladkostjo skoz in skoz me prepojila.

Noben ni žamet in nobena svila
voljna tako, kot sem te vase jaz
s povoji pajčevinastimi skrila,
z vsem bitjem objemaje te ves čas.

In zdaj se zdi ti ta naš svet pretrd?
In da te vanj ponesti naj ne smem?
Oh, mora biti: in če treba v smrt,
ljubezen moja odgovarja: grem.

Naj moj život bo ena sama rana,
hočem te dati soncu in svobodi:
prismej se v dan in jasna pota hodi;
zemlja, nebo mi pojeta »hozana!« —

Potem pa trdno, trdno sem zaspala.
Tedaj so te iz skrivne zibke vzeli;
in ko so te v naročje moje deli,
si ti zaplakal, jaz sem se smehljala.

KABILSKA

Slonokoščena!
Črna!
Kunjega plemena!
Pšeničnega zrna!
Z zažetim stasom
visokovzpetih nog!
Z ognjem pod pasom
za hladno cenjena! —
O predragocena,
najsrečnejši sem vsenaokrog,
ako si meni namenjena!

KITAJSKA MODROST

Rumena reka se vali nazaj,
od sonca se usiplje mrak in mraz,
vsem burjam vrata odprta so v Kitaj —
Kje si nam, general, kák tvoj ukaz? —

Reka se spomni večne struje spet,
sonce odstrè nam zlati svoj obraz,
pomladna sapica predahne svet —
ne veste več? — naš general je čas.

Zdaj tod šopiri tujec se ohol:
kot v vodi sol raztopil se bo v nas.
Nam ni pred veki vdrl čez zid Mongol?
Ni ga, mi smo: naš general je čas.

Kitajski modri rek je uk in up
širokim narodom. — Kaj dal bi jaz,
da morem krikniti v straž hrup in hrup:
Nič, fantje, nič: naš general je čas!

IZ NAŠIH DNI

V spomin na čas, ko sen
je naš, kot zimzelen
pod snegom, v tihi nadi
se veselil pomladi.

VEŠ, POET, SVOJ DOLG?

Veš, poet, svoj dolg?
Nimaš nič besed?
Kaj zagrinjaš se v molk?
Vrzi pesem v svet,
pesem za današnjo rabo:
vsi jo bomo povzeli za tabo.

Vem, o vem svoj dolg,
v prsih tu me žge;
naj se mi grlo odpre,
bom zavijal ko volk,
na vseh štirih bom stal vrh planine,
škripal in hlupal med pečine.

Vrh Možaklje bom stal,
pesem svojo rjul,
Blegaš jo bo čul,
Krim odmev bo dal;
v vse vetrove jo bom tresel,
eden jo bo na Pohorje nesel.

Gozd in gora poj,
silen ženimo hrup;
boga gmajna, le vkup,

le vkup, le vkup z menoj,
staro pravdo v mrak tulimo,
da se pretulimo skozi to zimo.

Še bo kdaj pomlad,
še bo napočil zor;
takrat volčji zbor
pojde lovce klat:
plani čez Savo, plavaj čez Dravo —
zob za zob in glavo za glavo!

ZIMSKA IDILA

Skoz kozolec vegast prosto sever brije,
kakor pes pretrgan gladno pesem vije,
poje o praznih kaščah, stogih in skednjéh,
pajčevini v loncih, o temì v pečeh,
in da dolga dolga preja bo ta zima,
in da blagor njemu, ki jo živ prekima.

Žleb curljá zaspano, zdaj zdaj bo vkovan,
razsušena lesa škriplje noč in dan,
v mukanje živine lačno lesa škriplje,
v koči siva mamka s prsti v prazno tiplje:
»Fantje, naši fantje, oh, kako je vam
tam v dežjù in snegu, v mrzli gošči tam?
Kadar truden ležeš, kdo se ti približa,
poravna odejo, čelo ti prekriža?«

Star vran na vereji prorokuje v mrak;
trepnil je s perotmi in odločil: »Vrag!«

REKVIZICIJA

Ponoči trije ob pozni so uri
potrkali s puškami na duri.

»V imenu Boga Očeta —
zakoljite nam praseta;
v imenu Boga Sina —
nalijte nam vedro vina;
v imenu Svetega Duha —
vsadite nam peko kruha!«

Kar ti trije vele,
to v hiši vse store,
ob zori je vse pripravljeno,
na voljo jim postavljeno.
Gospodar pa le pisano gleda,
vsa reč mu nekam preseda.

»V imenu Svete Trojice —
potegni voz iz klonice,
naloži ves svoj dar,
zaprezi konjičev par,
pa poženi gospodar,
tja v Črni graben, tja v zeleni gozd —
hej, fantom mojim zdaj minil bo post!«

Pogledal je gospodar:

»Takole je ta stvar?«

potem pa je v hiši zakričal:

»V imenu Vseh Hudičev —

navrzi jim ajdovo še potico,

in za nameček na vsako ročico

odspredaj kapuna in petelina,

odzadaj po bariglo vina!« —

Pognal je, in skoz vas

zapeli so na glas:

»Hej Črni graben, hej zeleni gozd —

zdaj, fantje naši, vam minil je post!«

POSVETILO NA SHAKESPEAROVEM
»VIHAR JU«

Da bi se Prospero pri nas pojavil,
vihar pomiril, nas s sosedi spravil,
zvestobo in ljubezen poveličal,
izdajstvo in poniglavost prebičal,
ukrotil Kalibana mračnega,
oprostil Ariela zračnega:
kako bi naša ladja spet vesela
razpela jadra, pravi veter vjela!

1942

NESPEČNOST

Otožni žvižgi
polnočnih vlakov,
zamolkli poki
ponočnih akcij,
pogumni kriki
zajetih borcev,
krvi po žilah
kipeči srd:
vse daleč, daleč
v vesoljstvu hladnem
kot mrak in veter
in mesečina
in tihi mrk —
in blizu, blizu
tu v vročem srcu,
od solz nabreklem,
kot slast in radost
in bolečina,
kot naše nade
in kot ljubezen
in velo listje
in nagla smrt.

OB URI BREZUPA

Danes in jutri bosta skoro včeraj;
le malo in še malo in še malo,
in živo to srce ti bo zastalo,
upokojila se ti kri za zmeraj.

To dolg bo pôkoj po tem dolgem hrupu,
po trudnem dnevu zaželeno spanje,
po mučnih teh prividih čiste sanje,
edina svetla nada v tem brezupu.

VILLONOVA OSMRTNICA

(Sebi in tovarišem, obsojenim na vešala)

Bratje ljudje, ki dihate še zrak,
ne imejte src zakrknjenih za nas,
saj če se smili vam tak siromak,
Bog se tem rajši bo ozrl na vas.
Tu vidite pet, šest pripetih nas:
meso, nekdam preveč na požrtije,
nam že je vse razjedeno in gnije,
in mi, le kost, se bomo v prah zdrobili.
Iz naših muk nihče naj burk ne brije;
molite mar, naj Bog se vseh usmili!

Če kličemo vas bratje, nas zato
ne glejte pisano, najsi smo v smrt
šli po pravici. Pa je že tako,
da včasih človek s pametjo je sprt;
zdaj, ko nad nami se je znesel srd,
prosite sina Matere Marije,
da žarek milosti na nas izlije
in da ubrani nas peklenški sili.
Mrtví smo, naj nihče nas več ne bije;
molite mar, naj Bog se vseh usmili!

Dež nas pošteno omil je in prepral,
zdaj sonce nas suší in nas črní;

vran, jastreb nam oči je izkljuval,
oskubel nam bradó in obrvi.
Nikdar nikoli nam pokoja ni;
zdaj sem, zdaj tja, kot veter se obrača,
smo neprenehoma mu voljna igrača,
bolj ko satjè so ptiči nas zvočili.
Ne, v našo bratovščino se ne spleča;
molite mar, naj Bog se vseh usmili!

Kralj Jezus, ki nad vsemi si vladar,
ne daj, da bo pekel naš gospodar:
z njim kaj neradi v caker bi hodili.
Ljudje, tu so norčije prazna stvar;
molite mar, naj Bog se vseh usmili!

SUROVI ČAS

Zjutraj ne veš, kam bodeš drevi legel,
ne, kdo te vzdrami, ko zapreš oko;
kadar si svojim dragim v róko segel,
nemara si za dolgo vzel slovo.

Vtisni podobo svojega očeta
globoko v srce; materin obraz
zapri si v dušo: tam samo ti vzeta
mordà ne bosta ta surovi čas.

KITICA MARELIC

Kjer iz zamreženih se celic
prikaže blede lice kdaj,
poslal cvetočih sem marelic
dekletom kitico skrivaj.

In drugi dan bilà ni ječa,
ne, bil je vseh svetnikov god
iz pratike: glav gosta gneča,
ko da v prostost že sije pot.

In kadar pottle šel sem mimo,
sem videl dobre misli sad:
en cvet prežene mrak in zimo,
pričara sonce in pomlad.

VEZENINA

Vsa razkosana,
v prah poteptana
čudežna vezenina!

Naskrivaj jo poberem,
jo s solzami operem,
skrbno jo zvijem,
si v nedra jo skrijem,
ob njej se grejem,
se jočem, smejem,
jo božam, se tešim,
da v bodočnost jo rešim:

o moja domovina!

NA VRHEH

(Planincu Joži Čopu v spominsko knjigo)

Nekje na vrheh,
v bližini zadnjih gnezd
in prvih zvezd
nekdo
s pobožno rokó
sega po nedotaknjenih stvareh:
in kar se mu nameri pod dlan,
spremeni se v žlahten kamen,
v čudežen plamen,
bajen cvet,
lek vseh ran.

Pod dotikom njegovih rok
Triglav se spomni, da je bog,
in divjemu kozlu pozlati se rog.

Tam so na meji življenja in smrti
čez brezna razprostrti
prebeli, tihi prti.
Kako je bel, tih, čist pokop!
Kako kristalen, neoskrunjen tam je grob!
V slovenskih krogih, široko razproženih, zbrani
leto in dan nekaj mrmrajo velikani
o večnosti in minljivosti ali kaj,
in da življenje in smrt enak imata slaj.

Ob tisti tenki črti
nam drugim sije sled
in kaže pot
predaleč stran
odtod
iz naših zmot
in zmed
v bližino zadnjih gnezd
in prvih zvezd,
tja, Joža,
kjer tvoja raskava dlan
mehkó in nežno našo zemljo boža.

POGLED NA PLANINE

PRVI

V črno sem žalost zakopan,
pa se ozrem v gorenjsko stran,
in glej:
planine so visoke kakor prej.

ŠE EDEN

Zamaknjen v čisti soj naših planin
pozabim, da jih gledam z razvalin.

SEDMINA

Ah, kaj jih palo je v gramozni jami!
Najboljšega nam prinesite vina:
spodobi se poštena jim sedmina:
naj čutijo, da niso čisto sami.
Tih žvenk je naših kup: mehko nas mami
tiha zavest, da ena smo družina . . .

ZDRAVICA

Ko se krog nas najtrši mrak je storil,
nekdo je luč prižgal in spregovoril:
»Cekinasta se kaplja plemenita
ponuja nam, prav do robú nalita;
za hip zdaj pozabimo, kaj nas muči,
kozarce dvignimo in proti luči
skoz nje poglejmo: zlat se dan nam svita.

PARTIZANOVI MATERI
ZA ŠESTDESETLETNICO

(Gospe Z. Severjevi)

Kaj bi dejal za šestdeset vam let?
Med nama malo bilo je besed:
vsak dan sva se molče pogledala,
z očmi prašala vse, si vse povedala.

Na ustnicah vam često plaval smeh
je vpričo drugih; jaz sem bral v očeh:
kako počasi noč brez spanja gine,
ko duša od nemira ne spočine,

ko išče svojih dragih vsepovsodi,
po gorah, ječah, po gomilah blođi,
v trenutku preleti vesoljni svet,
da bi našlâ za njimi rahel sled.

In davne bral bridkostne sem spomine,
ran nezaceljenih še bolečine,
skrb, strah, brezup in grozo, vse, prav vse,
kar tre duha, le malodušja ne.

Kedaj vam pôgled bil je trd in trezen
ko grudnov led; in takrat sem ljubezen
tako brezmejno iz oči vam bral,
da vaš mi lik ves dan je zlat sijal.

Denès se klanjajo vam svojci vdani;
kteri so stran, so v vašem srcu zbrani;
v njem je topló, vem, v njem je dobro bití,
v njem mrtvih od živečih ni ločiti. —

V krvi kipeče cvetje pokopan
leži s prebelim čelom partizan,
in belo, belo, belo pada sneg,
zamete njega in zajcev, srnic beg. —

Ná, Dunaj z živo rano v duši mladi,
vezilo moje; čelo si ugladi,
s pozdravom tihim tem privij se k njej,
ti njo in ona tebe z dihom grej.

V BREZGLASJE

O, tukaj v prsih mojih Gospa Sveta
z zvonovi in orglami češčena prestoluje,
v nedotakljive gloriije čisti soj odeta
zvestó nad svojim spečim ljudstvom čuje.
mu lepše dneve snuje.

Poleg nje častitljiva kipi gomila,
najžlahtnejše našega rodu v njej zagrebena;
sto let je pevec mrtev, neiztrohnjeno
sto let srcé, in pesem, kot prvi dan vsa mlada, vsa mila,
naš veže v eno.

Po mojih žilah šumé slovenske reke,
budeč neprestano mi dušo s tajnim trizvokom:
v valove plakajo jelše in sklonjene beke,
srdito jezovi grmé, mostovi z drznim lokom
ne vedó za zapreke.

Pel sem in sanjal zornejšo vam bodočnost,
vas klical skupaj od severa in od juga,
zdaj vame zijá razdor, laž laja in krvoločnost;
in v meni je velika, silna tuga,
in v meni je velika, mirna odločnost
in trdna vera v naroda poslanstvo.

V meni je duh obrnjen v onostranstvo:
življenje v svetu tem mi je pregnanstvo:
kaži v brezglasje pot, smrt, blaga druga.

VRTINEC

Neznanski vrtinec me dvignil visoko nad ta je svet:
prestrašen uzrl sem spod krvavi naš planet.

Vrtinec mi je ukazal: »Zdaj glej
in brez spotike vse po pravici povej.«

— »Vihar,« sem jecljal, »podi oblakov goste grmade . . .«

»Ne!« je vrtinec dejal. »To beže premagane nékdaj
mogočne armade.

Ne veš? Jaz sem sen, ki nikdar poetu ne laže,

brez hieroglifov in tajnih abeced

mu vedno naravnost golo resnico kaže,

in ti jo narodu pričaj, pa če na kolo boš razpet!«

IZJAVA

Dokler pravica je ob tla teptana,
resnica brez sramu zasramovana,
dokler laž, verolomstvo je v časteh,
dokler svobodo ljubiti je greh;

dokler visoki netijo razdor,
svetniki pridigajo bratomor,
ljubezen kot desetnica brez doma
od vrat do vrat za črno skorjo roma;

dokler nasilstvo in izdajstvo vlada,
ponos, mostvó kot piškav sad odpada —
dotlej v temnico smradno sem zaprt,
in od življenja ni mi hujša smrt.

POMLADNI POZDRAV

(Maja 1944)

Mlada leta, mlada leta:
veja v maju, polna cveta,
z vonjem, šumom vsa odeta.

Pa vse rože cveto,
pa vsi tički pojo,
naj bo dolgo tako —
pa zakaj?
Pa zato, pa zato,
ker je maj!

Mlada leta, mlada leta:
srce v zanke se zapleta —
ako nisi, boš ujeta!

Pa vse rože cveto,
pa vsi tički pojo,
naj bo dolgo tako —
pa zakaj?
Pa zato, pa zato,
ker je maj!

Mlada leta, mlada leta:
pesmica lepo začeta,
bodi dolgo neizpeta!

Pa vse rože cveto,
pa vsi tički pojo,
naj bo dolgo tako —
pa zakaj?
Pa zato, pa zato,
ker je maj!

Bom še jutri mogel peti?
Predno zarja nam prisveti,
nas utegne smrt zajeti.

Pa vse rože cveto,
pa vsi tički pojo,
naj bo dolgo tako —
pa zakaj?
Pa zato, pa zato,
ker je maj!

JULKI

Rakitna je visoka vas,
in Julka lepo je ime,
in čednega dekleta glas
z zvonovi gre čez tri faré.

Visoko v sonce Krim kipi,
nad Julko sije beli dan,
krog mene vse na tleh leži,
sem v črno žalost zakopan.

Kdo ladji naši je krmar?
Kdo kaže nam v bodočnost pot?
Med slepce je prišel slepar!
Ubogi zapeljani rod!

Kdor je visoko rojen, glej,
visokoroden bode naj,
ostane to, kar je, vselej,
nizkotnost mu ne more kaj.

Kot malokdo sem bil češčen,
sedaj s sramoto sem odet,
vendar bom slej ko prej pošten,
in tega mi ne vzame svet.

Zdaj Julki dobro vse želim
in fanta prav za nje srce;
pred Judeži pa jo svarim:
od njih izhaja vse gorje.

TJA BOMO NAŠLI POT ...

V globoki rupi v zimskem spanju gadje
se premetavajo, v gost klobčič zviti.
Mirujte, misli! Skoro že pomlad je,
čas bo; vendar me strah je vas buditi.

To srce vstvarjeno je za ljubezen,
a vdano sprejme, kar mu čas odmeri;
sedaj v sovraštvo hip ga kliče jezen;
le malo naj počije v lepi veri:

da je človeštvo vse ena družina,
da vse narode en sam up preveva;
da blagoslovljena mi domovina
v svobodi dela, sanja in prepeva;

da je na tleh nasilja in napuha
objest; laž, rop, krivica in prevara
na brzdi; da pravica ni več gluha,
poštenje po temnicah se ne stara;

da ni poniglavost povsod na vrhu,
da se ne mora klanjati ji čednost;
da je malik trinoštva, znotraj trhel,
na zunaj zgubil ves blesket, vso vrednost;

da so zaman sprevodi in parade,
strojnice, tanki, puške, bajoneti;
da ljudstvo hladno gleda te navade
in se ne da na puhla gesla vjeti,

ker ve; Moskva sred kopnega prostranstva
široko razprostira čvrste roke,
zavedna sebe in svojega poslanstva
na krilu zbira vseh plemen otroke.

Najbornejše, ki svojo so besedo
napol zgrešili, komaj še jecljali
narečje temno, brati abecedo
uči v jeziku dednem. Srečni mali,

ki se jim bliska skoz oči poševne
svetloba mlada, znotraj jim prižgana,
in se oglašča iz duše jim odmevne
puškinska pesem, prav jim zaigrana!

O mati novega rodu! V vrtežno
nam dobo točiš srčno kri in mleko.
Tako topló mi v prsih je in nežno:
lej belo brezo za krvavo reko!

Prisojno, razcveteno lej pobočje!
Tam naša ladja si pristana išče;
našla je v vedrega duha območje,
v pastirja Kostje radostno torišče,

ki pod stopinjami mu zemlja poje,
ko da z nogami strune bi prebiral,
poplesujoč na čelu črede svoje,
in če bo treba, bo smehljaje umiral. —

Je dan? Je noč? Je mesečina mila
preko višin in polnočnih prepadov
tišino in utešenje razlila,
da v prsih se ne gane gnezdo gadov? —

»Tja bomo našli pot . . .« Pred sto jo leti
je pevec, videc veliki, zagledal;
o, da bi hotel danes nam zapeti!
Pa ni mu treba: vse nam je povedal.

VRAN

V zimski dan,
v grom topov,
v lajež psov
kraka vran.

Mraz! Glad!
Hukaš v dlan,
fant na drsnici? Domov!
Spat, spat, spat!
Bolj pridno boš spal,
prej bo pomlad,
prej mine mraz,
prej strad,
prej bo oče z gorá
doma.

Kaj praviš, Sultan? Hov?
Ne moreš stran,
priklenjen za vrat?
Ha!

Jaz pa, prosti, črni vran
na prežo, na lov!
Kje leži mrtvak
vznak?
Glavo je dal

partizan
mlad, mlad, mlad,
zdrav, zdrav
pal
ustreljen, zaklan
brat, brat
od bratovskih rok!
Koliko glav!
Koliko ran
vseokrog!
Ključ, ključ, črni vran!
Oči iz jam!
Čreva na plot!
Krak-krak-krak!

In črna krpa odpluje v megleni mrak
proti Krimu.

SREČAN JE
(Majorju Miketu)

Zbor volkov na plen
čez zapuščeno plan
v gosti trumi
čez hrapavi sren
od glada gnan.

Mi stiskamo se ob šumi;
moj plašč razcefran
od trnja in zimskih sap,
nekateri brez kap,
brez strehe vsi že leto in dan.

Zdaj tisti tam
zavijejo proti nam;
s pretrganimi životi
stojimo si nasproti
tu človek, tam zver.

En hip,
in že pregledajo naš položaj,
se spogledajo,
nato se obrnejo nazaj
za hrib,
čez rob in glob

kam drugam

na rop.

Naj srečam še kdaj se s poštenjaki,
mehkó pobožam vsakega po dlaki.

KAR JE KOVINA

Kar je kovina, kamen, glina, les,
kar je blago, izdelano z rokami,
ne mika več oči, željá ne mami,
ne vidi se dragota mi zares.

Kar nam zasul od severa je plaz,
gozd, travnik z vrtom, hiša s pohišnino
in marsiktero drago v njej starino,
solzá ni vredno, ne na čelu ráz.

Samo kar diha, hrepeni in ljubi,
trpi in upa, kar se v strasti vije,
kar v radosti, ko se razdaja, sije:
živo meso, kri, duša — in pogubi

od bratskih rok nemara izročeno —
o milo cvetje najinih teles —
za kakšne bolečine še rojeno,
za kakšno smrt? — le to me pije res. —

In vendar še govoril bom o sreči,
da, vselej vsakega bom blagroval,
ki rajši je v zanosu mladem pal,
ko da izhiral bi v zatohli ječi.

SPOMIN

(Padlemu partizanu Mihi Čopu)

Le vej, vej, veter, iz daljin poslan,
prinesi vonja s prostih mi poljan,
da spomnim se, po čem diši seno
in kakšne rože zunaj zdaj cveto.

Prinesi mi valov kipečih hrum,
po dolgi dobi brez zeleni šum,
trstičja in ločja večno trepetanje,
potokov, v les zgubljenih, skrite sanje.

Nazadnje mi prinesi vso tišino,
kar najdeš je nad našo domovino,
in v njej besedo zadnjo, zadnji vzdih
predaljnih naših, srčno ljubljenih.

PREGNANCU

(Ob prihodu Rdeče armade v Jugoslavijo)

Rumeno listje in jesenske ptice
in dež in sneg in led in mraz in mrak;
a predno se zaveš, klijó cvetlice,
in tople luči in petja poln je zrak.

Pobito srce in potrte nade,
pregnancev tožbe, obup in jok in stok;
a že gre glas: »Naše pojó brigade!«
Dvigni se, vdihni duh domačih lok.

OSVOBODITEL JEM

Slišali smo, da na iskrem belcu jaha,
da konja in jezdeca jadrna nese perot,
in kadar nasprotnik se najbolj z zmagami baha,
zahteva skoz vrste njegove svobôdno pot. —

Deželo svojé si Nemci in Talijani,
razudijo zemljo kakor pobitega vola;
on stoji na Možaklji, in z njim njegovi zbrani,
ni puške ga strah ne prokletega v Bégunjah kola.

Goré odpro mu svoje zelene hrame,
on brani pred tujcem njih hoj šumečo rast,
zaseka prehode, preplaví premógove jame,
za razbojnika krščen čuva narodu last.

O brezupno dolgo deževje v jesenski žalostni čas!
In v mesečini po snegu begotni sledovi!
Lisičji lajež in škripajoči mraz,
da pod srhko osréženo dlako tresó se volkovi!

O naši sinovi in bratje in očetje!
»Kaj boš, razcapani ušivec z životom pretrganim, bos!«
kanalja kriči. On izpelje jih v mladostje,
njegova vera vsem zoprnostim je kos.

Zavzame otoke, primorje, Trst in Gorico,
čvrstó mejnike stare v tla zagozdi,
v Ljubljano prinese na zlati vagi pravico,
zasopel še, nespočít na sever odhiti.

Razločene brate v eni meji strne,
svobodo zavrženo vnovič ustoliči,
pred nami preprogo bodočnosti razgrne:
planine sijó, razgibani v soncu rajajo griči,

med rádostno delo ubrano se petje oglašá,
iz podrtin domovi rasto med gostimi vrta,
plavži buče, živine tare se pašá,
pšenica kozolce šibi, kot mački so grozdi na trti. —

Glavé so se dvignile, jasno je sleherno lice,
s krvniki ogabnimi boj izbojevan,
na stežaj odpirajo se zatohle temnice,
vesel sprevod se snuje v jutrišnjí dan.

Zdaj pa prelij se mi pesem v rahel, prerahel dih
čez gomile zaplavaj, da komaj zgane se travica pomladanja,
in s tiho solzó orôsi spomin vseh njih,
ki duša pod tiho rušo v svobôdo jim sanja.

VAL D'OLTRA

... daleč daleč stran
od požigov, umorov,
od bratovskih ran
proti obali bodočnosti,
v jutrišnji dan.

Ob rani zori,
ko je morski zaliv
pred mojo hišo
latvica mleka
in ribiške ladje,
vračajoče se z lova domov,
otroške igrače;
ob mladi uri,
ko se prve ptice budé,
da pozdravijo s pesmijo luč,
sem pogledal skoz okno
po morju in zemlji
in sem videl in vedel:
vse je dobro, lepó in prav.

Bili so pri meni
možje iz Milj;
slavili so tisti večer
svojo tovarišico,

padlo partizanko,
žrtev fašizma,
in niso pozabili
mene, slovenskega pesnika.

Govorili smo
o skupnih naporih,
o naši vojski,
o maršalu Titu
in Stalinu,
o bratstvu narodov
in usodi Trsta.

Bile so pri meni
slovenske deklice
z onkraj hriba;
prinesle so v dar
mi breskev in grozdja in smokev,
in prijaznega smeha.

In smo žuboreli
o Titovi vojski
in Stalinovi
Rdeči armadi,

o svobodi naroda
in naših šolah,
o slovenski pesmi
in prihodnjem mitingu.

Partizan je Kostja
zaigral na harmoniko
»Katjušo«, nato »Hej brigade!«
in srca so vsa pritrkavala
kot na zanosnem pohodu.

Zdaj vsako jutro
ob rani zori,
ob mladi uri,
ko se prve pesmi bude,
bom pogledal skozi okno
po morju in zemlji,
da bom videl in vedel:
zares,
vse je dobro, lepo in prav,
Dà, to, kar gledam
pred svojo hišo,
je obala bodočnosti,
je jutrišnji dan!

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

DE REBUS IN INDIA TRAFICATA

De rebus in India
traficatis
quibusdam
rebus in India
traficatis

IVERI

De rebus in Iveri
traficatis
quibusdam
rebus in Iveri
traficatis
quibusdam
rebus in Iveri
traficatis

DEKLICI, KI JI JE TRAVICA IME

Nebeško čudo mavrica,
kdo te z oboka sname?
Drobna, ponižna travica
te v rosno kapljico vjame.

JELKI

Cvetoča gmajnica!
Tam tvoja mamica
med resjem je zaspala,
in v sanjah jelkica
ji iz srca je pognala.
Ko pa se je zbudila,
bila ni jelkica,
bila je deklica
premila;
pa jo z očetom sta
za Jelkico krstila.

TINE

Mar letijo
angelci iz višine?
Sestre pojo v kapeli,
pred oltarjem streže Tine;
ves je izcela, ves je svet,
kakor ne znal bi šteti do pet.

Skoz okno gledam na vrt:
Rozalka grah obira;
in kakor se Tine
po nji ozira,
že vidim: za ministranta
iščimo kar drugega fanta.

Zvečer iz kuhinje slišim
harmoniko peti:
ej, Tine gode, pleše, se šali
s šlajmarskimi dekleti.
Ta zna pa res kaj več
ko hruške peč'!

NOVEMU ZNANCU

Kdor ljubi vino, z njim sem brž ubran;
kdor ljubi ženo, mi je blagrovan;
kdor ljubi knjigo, bodi spoštovan;
vi ljubite vse troje —
ne bova si nadvoje.

PRELET IN PRESKOK

Kjer učenost ne najde več pomoči
in svèt noben rešitve ne zadene,
tam pesem preleti in ples preskoči
prepade vrtoglave in strme stene.

STAVBENIKU ZA CESTE IN MOSTOVE

Široko, ravno izpeljite cesto,
ki nam držala bo v svobode mesto;
čvrst most nam sezidajte čez prepad,
da zopet mogel bo do brata brat.

PREGNANCI

K tlom se sklanjajo,
zemljo poljubljajo,
v nedra jo spravljajo,
v noč se izgublajo;
koderkoli bodo hodili,
dom bodo vroče na srcu čutili.

NA KOSTNICO PADLIM VOJAKOM IZ PRVE SVETOVNE VOJNE

I.

Pod sonce vam postavili smo hram,
da, mrtvi borci, boste bliže nam,
in ti, popotnik, ki odpreš ta vrata,
odkoderkoli si, tu najdeš brata.

II.

Po dolgem hrupu svet nam ves je tih
mar ni to kratek sen le za oddih
in smemo upati, da res nikdar
iz mira se ne zdramimo v vihar?

NA SPOMENIK TALCEM

Postoj, kdor mimo greš; ta kraj je svet;
izpran krvi je mučeniške sled,
toda domisli strašnega se dne,
in mrtva skala rdeč požene cvet.

VPRAŠANJE

Povej mi kdo,
kam oblaki plujejo,
kam ptice lete,
kam vode teko,
kam človek gre.

SLEDOVI

V mokri mlevki ob Savi
gledam vtise ptičjih nožic;
kje pa zarisan v višavi
najdem sled njih perutnic?

ŽIVL JEN JE

Uplahne val, že nov za njim se dvigne,
in reke tok se snuje neprestano;
ugasne iskra, sto za njo jih švigne,
in plamen vzplapolava neugnano;
nas sprejme prst in nas s travó pregrne,
iz gnezd se pesem svatovska ne utrne.

BLAŽEN, KOMUR NI SE BATI

Naša radost, bolečina,
vera, strah, obup, odločnost,
naša borba za bodočnost,
nade, v mraku nam prižgane,
sanje, v prsih pokopane —
vse nekoč bo zgodovina:
blažen, komur ni se bati,
da ga kdaj bo sram jo brati.

BOŽIČ 1942

Božičujemo
kot nikdar nikjer
in za sveti večer
premišljujemo:
Svet — Bog — Človek — Zver.

V JEČI

Svobodo ljubi Ciciban,
široko razprostrto plan,
preprogo zlato zrelih žit,
na strmih stenah prvi svit,
šepet vetrov in šum valov,
let lastovic in kanje klic,
kar diha v zraku, kar živi,
darov zemljé se veseli,
vse, kar uživa beli dan —
pa v temno vozo je dejan.

PO TRANSPORTU

Oj daleč je gorenjska stran:
Triglav, Bled, Sava za mejó v tujini;
in tam za njimi, v žalostni mračini
kod naj te iščem, kje te najdem, Ciciban?

NA RAZVALINAH

Kaj zapišem ti naj?
»V prijazen spomin . . .«
Na kaj?
Na kup razvalin.

USODA

Usodi nisi sam gospod;
pospravi vse,
pripravi se:
ne veš, kdaj treba bo na pot.

ZLATO JABOLKO

Svobode naše jabolko se zlato
nam zakotálilo je v kri in blato,
in preden spet zasije v čisti slavi,
vsi bomo blatni, ah, in vsi krvavi.

GLEJ LIST

Glej list
ves čist
kot davi pali sneg:
karkoli napišem nanj
željá, resnic ali sanj,
poln bo marog in peg.

PEGE

Kako koračil bi na celem v sneg,
da ne bi pustil v njem sledov in peg?
Kaj naj napišem na ta prazni list,
da ostane, kakor bil je, bel in čist?
Ah, naših del drži se vedno blato,
naj tudi so z roko prijeta zlato.

NEKOČ IN DANES

Nekoč sem blagroval nje, ki so oči zaprli,
da niso zadnjih dni sramote več uzrli;
danes blagrujem vas, ki oči imate mlade,
da uresničene uzro vse naše nade.

TU JE IN DOMAČE IME

Prešerni Hallerstein,
premirna Koča vas!
Razbojni Hallerstein,
pokojna Koča vas!
Oholi Hallerstein!
Minoli Hallerstein!
Nikoli Hallerstein!
Upiraj se, ne upiraj,
po naši volji včeraj
in danes, jutri, zmeraj
vseskozi Koča vas!

KRIK TRPINČENEGA OSLA

Sleherno jutro iz sna me splaši krik
obupa strašnega: »Kje, kje za Bóga
je zakon za brezdušnega trinoga,
kje med človekom in menoj sodnik?«

OB SHAKESPEARU

I.

Shakespeare je večno sonce: ko lovim
njegove žarke v našega jezika
rosico mlado, venomer drhtim,
da z njo vred se ne utrne njega slika.

II.

Shakespeare je nabob: gosta me povabi
pred kad draguljev in mi dé: »Zagrabi!«
Med prsti teče mi njegov zaklad,
pa si domišljam, da sem sam bogat.

NAŠA GORA

Vso dolgo noč me težka tlači mora,
iz srca trudnega izpiti hoče moč;
a mlad mi poje glas vso dolgo noč:
»Pogum! Vsak dan je bolj zelena naša gora!«

SLOVO

Zdaj misli so lepo mi urejene
kot rude in drago kamenje pod mano
in kakor zlata risba zvezd nad mano
in zrelih žit preproga okrog mene;
in sredi domovine položene
čakajo vdano,
da se pod njimi ruša lahko odgrne
in se nad njimi zopet lahko strne
ter za bodočnost spravi jih v globine
med semena klijoča in korenine,
da z njimi, kadar spet pokliče čas,
tovariši, prizelené med vas.

KJE JE KAJ?

O r u m e n e l i l i s t i	Stran
V tišino	7
Snežnik	9
Enodnevnice	10
Nekoč	11
Kaj bi	12
Ples je šumel	13
Svit v zraku	15
Iz osamelosti	16
Pogovor v temini	17
Naj koderkoli hodil sem	19
Filozof	20
Morska mesečina	21
Kritika	22
Vesela voda	23
Ostrnice pred gradom	24
Ženjica	25
Bilčica	26
Posvetilo na Shakespearovi knjigi »Romeo in Julia«	27
Miklova Zala	28
Obračun	29
Obup	31
Posmrtna ljubezen	33
Skoz telefon	36
Spomenik na Vrhniki	37

	Stran
Prihod	38
Kabilska	40
Kitajska modrost	41

I z n a š i h d n i

Veš, poet, svoj dolg?	45
Zimska idila	47
Rekvizicija	48
Posvetilo na Shakespearovem »Viharju«	50
Nespečnost	51
Ob uri brezupa	52
Villonova	53
Surovi čas	55
Kitica marelic	56
Vezenina	57
Na vrheh	58
Pogled na planine I., II.	60
Sedmina	61
Zdravica	62
Partizanovi materi za šestdesetletnico . . .	63
V brezglasje	65
Vrtinec	67
Izjava	68
Pomladni pozdrav	69
Julki	71

	Stran
Tja bomo našli pot	73
Vran	76
Srečanje	78
Kar je kovina	80
Spomin	81
Pregnancu	82
Osvoboditeljem	83
Val d'oltra	85

I v e r i

Deklici, ki ji je Travica ime	91
Jelki	91
Tine	92
Novemu znancu	93
Prelet in preskok	93
Stavbeniku za ceste in mostove	93
Pregnanci	94
Na kostnico padlim vojakom iz prve svetovne vojne	94
Na spomenik talcem	95
Vprašanje	95
Sledovi	95
Življenje	96
Blažen, komur ni se bati	96
Božič 1942	97

	Stran
V ječi	97
Po transportu	98
Na razvalinah	98
Usoda	98
Zlato jabolko	99
Glej list	98
Pege	100
Nekoč in danes	100
Tuje in domače ime	101
Krik trpinčenega osla	101
Ob Shakespearu	102
Naša gora	102

S l o v o

Oton Župančič / ZIMZELEN POD SNEGOM /
 Opremil ing. arch. Marko Župančič / Založila
 Državna založba Slovenije / Za založbo Ivan
 Bratko / Natisnila Tiskarna »Jože Moškrič« /
 Ljubljana 1970

J. Mlakar, 30. 10.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

COBISS

00000077677

OTON ŽUPANČIČ — ZIMZELEN POD SNEGOM

TO
K
AK
BO
K
TO

ВЕРХНИЙ ПОДЪЕМНИК — СИМОНОВ

